

Schulden van de consument – Schadebedingen en kosteloze herinnering – Wet van 4 mei 2023 – Toelichting¹

Met de Wet van 4 mei 2023 houdende invoeging van boek XIX “Schulden van de consument” in het Wetboek van economisch recht (BS 23 mei 2023) worden o.m. een aantal **beschermingsmaatregelen ingevoerd ten voordele van de consument** die door zijn schuldeiser in betaling van nog openstaande bedragen wordt aangesproken.

De inhoud en de belangrijkste nieuwe regels terzake kunnen grotendeels opgesplitst worden in twee luiken, namelijk:

- A) enerzijds een luik waarin de onderneming een **kosteloze herinnering** moet sturen, waarna zij een **wachttermijn** moet respecteren;
- B) en anderzijds een luik strekkende tot **begrenzing van de schadebedingen (verwijlsintresten en/of forfaitaire vergoedingen)** die door ondernemingen aan consumenten opgelegd kunnen worden.

A) Gratis eerste herinnering en wachttermijn

- Wanneer de consument op de vervaldag zijn schuld niet heeft betaald en een contractueel schadebeding van toepassing is, kan dit beding enkel toegepast worden:
 - Na een eerste **kosteloze betalingsherinnering** die een aantal **minimale gegevens** moet bevatten, namelijk:
 1. het verschuldigde saldo en het bedrag van het schadebeding dat zal worden geëist bij niet-betaling binnen de termijn van 14 kalenderdagen;
 2. de naam of de benaming, en het ondernemingsnummer van de onderneming die schuldeiser is;
 3. een beschrijving van het product dat de schuld heeft doen ontstaan, alsook de datum van opeisbaarheid van deze schuld;

¹ Wet van 4 mei 2023 houdende invoeging van boek XIX “Schulden van de consument in het Wetboek van economisch recht”, BS 23 mei 2023;

Deze wet bevat

- enerzijds regels met betrekking tot de betaling van schulden door consumenten aan ondernemingen die het voorwerp uitmaken van deze nota;
- en anderzijds regels met betrekking tot de minnelijke invordering van schulden van de consument die echter niet behandeld worden in deze nota.

4. de termijn van 14 kalenderdagen, waarbinnen de schuld moet terugbetaald worden vooraleer enige kost, interesten of vergoedingen mogen worden gevorderd.
- Na het verstrijken van een **termijn van ten minste 14 kalenderdagen** die ingaat op de **3de werkdag na verzending** van de herinnering aan de consument.

Wanneer de herinnering langs elektronische weg wordt verzonden, vangt de termijn van 14 kalenderdagen aan op de kalenderdag volgend op de datum waarop de herinnering werd verzonden aan de consument.
 - **OPGELET: Voor de aanvang van de verwijlsintresten zelf kunnen deze:**

Voor KMO's volgens de Belgische wet ² aanvangen vanaf de kalenderdag die volgt op de dag waarop de herinnering aan de consument wordt verzonden;

Voor ondernemingen die geen KMO's zijn mag de verwijlinterest pas beginnen lopen na afloop van de termijn van 14 dagen vanaf ofwel de 3de werkdag na het verzenden van de eerste kosteloze herinnering, ofwel de kalenderdag volgende op de datum van de herinnering verzonden via elektronische weg.
 - De **kosten** voor **bijkomende herinneringen** mogen niet hoger liggen dan **7,50 euro**, vermeerderd met de op het ogenblik van de verzending geldende portokosten.
 - Op vraag van de consument moet de onderneming alle **bewijsstukken** van de schuld voorleggen evenals alle nodige informatie over hoe een **betwisting** van de schuld in te dienen.

B) Begrenzing van de schadebedingen (verwijlsintresten en/of forfaitaire vergoedingen)

- De **verwijlinterest** die gevorderd kan worden is **begrensd** tot de **interestvoet** bepaald bij de **wet van 2 augustus 2002** betreffende de [betalingsachterstand in handelstransacties](#). Deze interestvoet wordt per semester van ieder kalenderjaar vastgesteld. Voor het tweede semester 2023 bedraagt deze 12%. Indien geen verwijlsintrest conform de wet van 2 augustus 2002 wordt gevorderd, dan is de wettelijke rentevoet van toepassing die voor 2023 5,25% bedraagt.
- Omdat **forfaitaire vergoedingen** volgens de wetgever vaak buitensporig en niet in verhouding staan tot de geleden schade worden deze **wettelijk** als volgt **gelimiteerd**:
 - Voor elke schuld tot en met 150 euro: maximaal 20 euro;
 - Voor elke schuld tussen 150,01 euro en 500 euro: 30 euro vermeerderd met 10 % van het verschuldigde bedrag op de schijf tussen 150,01 en 500 euro;
 - Voor elke schuld boven 500 euro: 65 euro vermeerderd met 5% van het verschuldigd bedrag op de schijf boven 500 euro met een maximum van 2.000 euro.

² Een KMO volgens de Belgische wet is elke onderneming die voldoet aan de criteria bedoeld in artikel 1:24, § 1 van het Wetboek van Vennootschappen en verenigingen, zijnde een vennootschap met rechtspersoonlijkheid die op de balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar niet meer dan één van de volgende criteria overschrijdt:

- jaargemiddelde van het aantal werknemers: 50;
- jaaromzet, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde: 9 000 000 euro;
- balanstotaal: 4 500 000 euro.

- **OPGELET**

1. Het is aan de **onderneming** om te **beslissen** of ze in haar **schadebeding** de toepassing van **één verwijlinterest of één forfaitaire vergoeding of beide** wenst op te nemen.³
2. **Bedragen (verwijlintresten en/of forfaitaire vergoedingen) die deze limieten overschrijden zijn verboden** en worden voor **niet-geschreven** gehouden. Bijgevolg kunnen ze niet van de consument worden gevorderd en kan er geen andere schadevergoeding worden geëist.

Bovendien riskeert de onderneming een strafsanctie van niveau 2 zijnde een **strafrechtelijke geldboete** van een minimumbedrag van 26 euro tot een maximumbedrag van 10.000 euro of tot 4% van de totale jaaromzet in het laatst afgesloten boekjaar voorgaand aan het opleggen van de geldboete waarover gegevens beschikbaar zijn die toelaten om de jaaromzet vast te stellen, indien dit een hoger bedrag vertegenwoordigt, te vermeerderen met de strafrechtelijke opdecieimen.⁴

Uitzondering: Deze sanctie geldt niet voor **rechtsgeldig** overeengekomen schadebedingen (verwijlsintresten en/of forfaitaire vergoeding) die de limieten van de wet van 4 mei 2023 overstijgen in het kader van lopende contracten gesloten voor 1 september 2023 en de betalingsachterstand ontstaat na 1 december 2023.⁵

3. De **maximumbeperkingen** van de bedragen die van de consument als schadebeding kunnen worden gevorderd, **gelden ongeacht of er slechts in één beding dan wel in een combinatie van meerdere schadebedingen is voorzien als sanctie(s) in geval van betalingsachterstand**. Het schadebeding of de combinatie ervan mag deze maximumbedragen niet overschrijden en er kunnen geen andere bedragen van de consument worden geëist.

- **CONCREET**

Stel een consument heeft ten aanzien van een onderneming (geen KMO) een vervallen schuld ten belope van 3.000 euro en tussen partijen werd in geval van niet betaling een schadebeding overeengekomen dat voorziet in het verschuldigd zijn van een verwijlsintrest en een forfaitaire vergoeding gelijk aan de in de wet van 4 mei 2023 voorziene maximumbedragen;

Op 25 september 2023 wordt door de onderneming een eerste gratis herinnering elektronisch verzonden.

In dat geval heeft de onderneming in geval van niet betaling en na het verstrijken van een wachtermijn van 14 kalenderdagen die aanvangt op de kalenderdag volgend op de dag van verzending van de elektronische eerste gratis herinnering, recht op volgende bedragen:

³ Cfr Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp doc 55 3132/001, pag. 22.

⁴ Artikel XV.125/2/1 en artikel XV.70 WER

⁵ Onder voorbehoud van publicatie in het BS van het artikel 120 van het op 26 oktober 2023 in de Kamer goedgekeurde wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake economie – doc 3392/010

- Een verwijlinterest bepaald door de wet van 2 augustus 2002 betreffende de betalingsachterstand in handelstransacties (momenteel = 12⁶% per jaar), vanaf 9 oktober 2023 tot aan het tijdstip van betaling;

EN

- Een forfaitaire vergoeding ten belove van 65 euro + 5% van 2.500 euro (3.000 euro – 500 euro) = 65 euro + 125 euro = 190 euro.

Inwerkingtreding

Met betrekking tot schulden van een consument aan een onderneming voortkomende uit een **contract afgesloten vanaf 1 september 2023** treden deze nieuwe bepalingen van de wet van 4 mei 2023 in werking vanaf **1 september 2023**.

Voor wat betreft de schulden van een consument aan een onderneming voortkomende uit een **contract afgesloten vóór 1 september 2023 en waarvoor de betalingsachterstand ontstaat na 1 december 2023** is de wet van 4 mei 2023 slechts van toepassing vanaf **1 december 2023**.

Tips

- **Check uw modelovereenkomsten en –documenten en pas deze voor zoveel als nodig aan in relatie met de consument. Voor een voorbeeld van clausule zie artikel 3.4 van het [model van algemene aannemingsvoorwaarden voor werken Embuild](#).**
- **Stuur in geval van niet betaling zo snel mogelijk een eerste kosteloze herinnering aan de consument. Doe dit elektronisch om de termijn zo kort mogelijk te houden en zorg voor stavingsstukken, aangezien u de bewijslast van verzending heeft. Voor een voorbeeld zie [model van kosteloze betalingsherinnering aan een consument](#).**

⁶ Link naar de website van de FOD Financiën:

https://financien.belgium.be/nl/over_de_fod/structuur_en_diensten/algemene_administraties/thesaurie/rentevo_et_betalingsachterstand_handelstransacties